

PROTOKÓŁ

**z plenarnego posiedzenia
Komitetu Zrównoważonej Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN
w dniu 10 kwietnia 2017 r.,
Polska Akademia Umiejętności, Kraków, Sławkowska 17, godz. 11.00**

Obecni członkowie Komitetu: prof. W. Dziurzyński, prof. K. Galos, prof. L. Gawlik, prof. Z. Grudziński, mgr A. Kabziński, prof. Z. Kasztelewicz, prof. W. Koziół, prof. J. Kulczycka, prof. A. Lipiński, prof. S. Mikulski, prof. E. Mokrzycki, prof. J. Mucha, prof. M. Nieć, mgr H. Paszcza, dr. M. Ptak, prof. B. Radwanek-Bąk, prof. J.E. Sobczyk, mec. J. Stefanowicz, prof. K. Szamałek, prof. B. Tora, prof. W. Trutwin, prof. R. Uberman, prof. R. Wiśniowski
Obecni zaproszeni goście: mgr. J. Olszowski

Program posiedzenia:

1. Aktualne problemy gospodarki surowcami mineralnymi:
 - prof. dr hab. Krzysztof SZAMAŁEK: referat wprowadzający nt.
Filozofia zmian w Prawie geologicznym i górnictwie,
 - mec. Jan STEFANOWICZ: referat wprowadzający nt.
Regulacje gospodarki surowcami mineralnymi i strategia surowcowa w rządowych dokumentach Strategii Rozwoju Kraju
 - dyskusja.
2. Sugestie dotyczące aktualizacji programu dalszej działalności Komitetu:
 - rok 2017,
 - kolejne lata kadencji Komitetu: 2018–2019.
3. Informacja o powołaniu redaktora naczelnego kwartalnika Gospodarka Surowcami Mineralnymi – Mineral Resources Management.
4. Sprawy bieżące.
5. Wolne wnioski.

Posiedzenie otworzył przewodniczący KZGSM PAN prof. E. Mokrzycki, witając przybyłych, w tym zaproszonego Prezesa Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej – Pana Janusza Olszowskiego.

Ad 1.

Prof. E. Mokrzycki stwierdził, że tematem posiedzenia jest omówienie aktualnych problemów gospodarki surowcami mineralnymi, i w ramach wprowadzenia do dyskusji poprosił prof. Szamałka i mec. Stefanowicza o wygłoszenie swoich referatów, których celem było przedstawienie nabrzmiewających problemów związanych ze zrównoważoną gospodarką surowcami mineralnymi. Prelegenci wskazali na konieczne zmiany w prawie, których celem byłoby usprawnienie i ujednoczenie zasad działalności gospodarczej w zakresie gospodarowania surowcami.

W dyskusji udział wzięli:

Prof. K. Galos wskazał na brak spójnych działań w resortach rozwoju, środowiska, infrastruktury i energii w zakresie gospodarki surowcami mineralnymi,

Prof. Z. Kasztelewicz zauważył, że niezbędne jest przyspieszenie działań, które rozwiązałyby problemy z brakiem koncesji na wydobycie w kopalniach węgla brunatnego i kamiennego.

Mgr. J. Olszowski przekazał swoje refleksje na temat konieczności zmian w prawie geologicznym i górnictwie, które by wyeliminowały wysokie koszty związane z

uzyskiwaniem koncesji, czasochłonność procedur oraz niepewność decyzji. Poinformował, że jako Prezes GIPH wystąpił do Ministra Środowiska z postulatem, aby uprościć procedury koncesyjne.

Prof. A. Lipiński przychylił się do wypowiedzi poprzedników, że najpilniejszym problemem do rozwiązania jest koncesjonowanie. Postulował, że w przypadku gdy przedsiębiorstwu górniczemu chodzi o przedłużenie koncesji procedury powinny być uproszczone, z pominięciem bardzo uciążliwej, kosztownej i długotrwałej procedury oceny wpływu działalności na środowisko.

Prof. M. Nieć zwrócił uwagę, że w poprzedniej kadencji Komitetu ZGSM PAN odbyła się debata na tematy związane z gospodarką surowcami mineralnymi, koniecznością zmian prawa i propozycją stworzenia kodeksu gospodarki surowcami mineralnymi, a także koniecznością upowszechniania wiedzy na tematy związane z surowcami. Wysłano odpowiednie pisma do czynników rządowych, ale nie było odzewu. W świetle zmian politycznych należałoby ponowić wystąpienia, by dotarły do nowych władz.

Zauważył również, że część zaniedbań leży po stronie przedsiębiorców, którzy zaniedbali podjęcia starań z odpowiednim wyprzedzeniem o pozyskanie nowych koncesji.

Dr M. Ptak stwierdziła, że w świetle bardzo licznych nowelizacji prawa geologiczno-górniczego dobrze byłoby, aby powstało nowe prawo. Poprała postulaty prof. Szamałka, że prawem tym powinni się najpierw zająć specjaliści z branży, by odpowiednio zdefiniować pojęcia i uzupełnić istniejące obecnie luki definicyjne, a dopiero potem prawnicy. Ważną sprawą jest spójność pomiędzy różnymi aktami prawnymi, weryfikacji wymagają również procedury ocen środowiskowych.

Mgr. A. Kabziński zwrócił uwagę, że odbiorcą tego prawa będą przedsiębiorstwa górnicze, a więc nie tylko duże, ale również małe – o mniejszym doświadczeniu, a zatem dobre zdefiniowanie pojęć jest bardzo ważne.

Prof. B. Radwanek-Bąk podkreśliła, że bardzo istotne w trakcie tworzenia prawa są uzgodnienia międzyresortowe.

Prof. S. Mikulski zwrócił uwagę, że ocenie, wzorem Unii Europejskiej, w Polsce tworzona jest służba geologiczna.

Mgr. H. Paszcza zauważył nowe podejście do gospodarki surowcowej jako gospodarki o obiegu zamkniętym. Zwrócił uwagę, że funkcjonujący podział na surowce energetyczne i nieenergetyczne utrudnia koordynację prac. Istnieje również konieczność jasnej ścieżki likwidacji kopalń i to dla różnych surowców.

Szereg dyskutantów poruszyło problem związany z nieruchomością gruntową w aspekcie gospodarki surowcami mineralnymi oraz ogólnie pojętym „gospodarowaniem wnętrzem Ziemi”.

Konkludując dyskusję **prof. K. Galos** zaapelował o pisemne złożenie wniosków. Powołał zespół składający się z Pracowników Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN do ich opracowania w terminie do końca kwietnia.

Uzgodniono, że wstępny materiał zostanie rozesłany członkom Komitetu do korekt i ostatecznej akceptacji.

Ad 2.

Prof. E. Mokrzycki przedstawił projekt pracy Komitetu na 2017 rok:

Poza odbywającym się właśnie posiedzeniem w dniu 10.04.2017 zaproponował następne posiedzenie na temat „Ocena stanu i potrzeb badań w dziedzinie gospodarki surowcami mineralnymi”, które odbędzie się w czerwcu lub wrześniu br. Ponadto ogłosił, że tradycyjnie otwarte posiedzenie Komitetu zorganizowane zostanie w ramach XXVII Konferencji z cyklu *Aktualia i perspektywy gospodarki surowcami mineralnymi* w listopadzie 2017 r. w

Zakopanem (Hotel Hyrny). Problematyka tego posiedzenia zostanie uszczegółowiona w terminie późniejszym.

Po akceptacji takiego planu działań na bieżący rok, prof. E. Mokrzycki przedstawił również ramowy plan pracy Komitetu Zrównoważonej Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN w kadencji 2016–2016.

Jednym z zaproponowanych tematów był temat związany z gospodarowaniem surowcami mineralnymi w cyklu zamkniętym, co do którego prof. J. Kulczycka zawnioskowała o zmianę brzmienia.

Ostatecznie – kierunkowo – przyjęto następujący plan pracy, zastrzegając, że w miarę pojawiania się palących problemów może on ulegać zmianom:

1. Analizy i oceny naukowych podstaw gospodarki surowcami mineralnymi:
 - Ocena stanu i potrzeby badań w zakresie dziedziny gospodarka surowcami mineralnymi,
 - Bezpieczeństwo surowcowe Polski w warunkach otwartego rynku i zagrożenia deficytem surowców mineralnych,
 - Problemy wykorzystania surowców wtórnych,
 - Znaczenie surowców mineralnych w gospodarce o obiegu zamkniętym (*circular economy*),
 - Ochrona złóż kopalin,
 - Etyka prac geologicznych (zawód geologa jako *Competent Person*),
 - Kodyfikacja prawa geologicznego i górniczego,
2. Wspieranie popularyzacji wiedzy o gospodarce surowcami mineralnymi.
3. Opracowywanie ekspertyz
4. Współpraca z innymi Komitetami Naukowymi i Problemowymi PAN oraz Komisjami przy Ministrze Środowiska
5. Działalność wydawnicza:
 - kwartalnik Gospodarka Surowcami Mineralnymi – Mineral Resources Management,
 - publikacje tematyczne.
6. Współorganizowanie konferencji:
 - Zagadnienia surowców energetycznych i energii w gospodarce krajowej,
 - Aktualia i perspektywy gospodarki surowcami mineralnymi.

Ad 3.

Prof. K. Galos poinformował zebranych, że w świetle rezygnacji prof. R. Neya z funkcji redaktora naczelnego kwartalnika „Gospodarka Surowcami Mineralnymi – Mineral Resources Management”, zaistniała potrzeba powołania nowego redaktora tego czasopisma. Czasopismo wydawane jest wspólnie przez Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN oraz Komitet Zrównoważonej Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN, w związku z czym prof. K. Galos – jako dyrektor Instytutu GSMiE PAN – zasugerował, by ze względów organizacyjnych, redaktorem naczelnym był pracownik Instytutu GSMiE PAN i zaproponował członkom Komitetu wybór redaktora naczelnego spośród trzech kandydatów: prof. Eugeniusz Mokrzycki, prof. Marek Nieć, prof. Ryszard Uberman.

Prof. Marek Nieć i prof. R. Uberman nie wyrazili zgody na tę funkcję, nadmieniając, że są aktywnymi członkami Kolegium Redakcyjnego (Prof. R. Uberman) i Rady Redakcyjnej (prof. M. Nieć).

W tej sytuacji prof. K. Galos zaproponował głosowanie nad kandydaturą prof. E. Mokrzyckiego na funkcję redaktora naczelnego czasopisma „Gospodarka Surowcami Mineralnymi”.

Powołano Komisję skrutacyjną w składzie: prof. E.J. Sobczyk i prof. Z. Grudziński. Prof. E. Mokrzycki opuścił salę.

W głosowaniu tajnym Komitet Zrównoważonej Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN wybrał jednogłośnie prof. Eugeniusza Mokrzyckiego na funkcję redaktora naczelnego czasopisma „Gospodarka Surowcami Mineralnymi – Mineral Resources Management”

Obecnych: 22 osoby

Głosów „za”: – 22

Głosów „przeciw”: – 0

Głosów wstrzymujących się – 0

Ad 4.

W ramach spraw bieżących prof. L. Gawlik poinformowała zebranych o możliwości wzięcia udziału w XXXI konferencji z cyklu „Zagadnienia surowców energetycznych i energii w gospodarce krajowej”, która odbędzie się 15-18.10. w Zakopanem, przypominając, że Komitet Zrównoważonej Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN jest jej współorganizatorem.

Ad 5.

Wolnych wniosków nie było.

Na tym zakończono posiedzenie Komitetu.

Protokołowała
dr hab. inż. Lidia Gawlik
Sekretarz KZGSM